

02.05.2022

Asia/34

§ 337

Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite leikkipuistoihin

HEL 2021-011571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jussi Chydenius ja 11 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että leikkipuistoihin hankitaan lelujen säilytykseen tarkoitettuja laatikoita.

Helsingin tavoitteena on tarjota puistoissa monipuolisia, turvallisia, helposti saavutettavia ja vapaasti käytettäviä leikkipalveluita eri puolilla kaupunkia lapsiperheille ja erityisesti tarha- ja alakouluikäisten fyysisen, henkisen ja sosiaalisen aktiivisuuden tukemisessa. Leikkialueiden pääkäyttäjät ovat leikki-ikäiset lapset vanhempineen, alakouluikäiset itsenäiset käyttäjät sekä yläkouluikäiset nuoret, joiden ajanviettotarpeita pyritään huomioimaan leikkialueilla.

Helsingissä leikkipuistoja on 61 kpl ja leikkipaikkoja 241 kpl. Leikkipuistot ovat pinta-alaltaan suuria ja palvelutasoltaan monipuolisia. Niissä on leikkipuistorakennus sisätiloineen sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan järjestämää leikkipuistotoimintaa. Leikkipuistoissa on käytävissä niiden aukioloaikaan (klo 8 - 16) monipuolinen ulkoleikkiväli-

neistö (mm. hiekkaleluja, potkumopoja ja -pyöriä sekä ulkopelejä), joka korjataan lukittuihin varastoihin ilta- ja yöajaksi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa siitä, että päiväkodeilla ja leikkipuistotoiminnalla on asianmukaiset säilytysmahdollisuudet toiminnassa käytettäville tavaroille ja varusteille. Leikkipaikat ovat sen sijaan pinta-alaltaan pienempiä ja yksinkertaisemmin varusteltuja, eikä niissä ole järjestettyä toimintaa eikä yhteisessä käytössä olevia leikkikaluja.

Leikkipuistoissa ja leikkipaikoilla sijaitsevien toiminnallisten välineiden ja erilaisten rakenteiden ympärillä tulee olla EU-standardien määrittelemää vapaata tilaa. Esimerkiksi liukumäet ja keinut vaativat ns. pakotetun liikkeen suojaksi vapaan alueen. Eri välineiden ja varusteiden vapaat tilat eivät saa leikata toisen välineen vastaava tilaa tai olla päällekkäin esimerkiksi vaadittavan putoamisalustan kanssa. Välineiden vaatimat putoamisalustat ja vapaat tilat tulee olla vapaita kaikista esteistä. Lisäksi on huomioitava, että leikkialueita ympäröivien aitojen viereen tai liian lähelle esimerkiksi puita ja leikkialueen rakennelmia ei saa sijoittaa mitään varusteita, joiden kautta lapsi pääsee kiipeämään yli aidan tai jonnekin korkealle ja joutuu putoamisvaaraan.

Lelulaatikoista muodostuu huomattava kustannuserä

Puistoissa sijaitsevien leikkipaikkojen vakiovarustukseen eivät kuulu leikkivälinelaatikat. Niille ei ole suunnittelun yhteydessä määritelty paikkoja eikä varattu tilaa. Leikkialueet ovat pinta-alaltaan usein melko pieniä ja jälkikäteinen laatikoiden sijoittelu leikkialueille saattaisi olla haastavaa edellä kuvatun vapaan tilan näkökulmasta. Joillakin leikkipaikoilla on leikkivälinelaatikoita, mutta ne ovat lukittuja ja niiden käyttöön ja päivittäiseen huoltoon on määritelty aina joku vastuutaho.

Yhteiskäytössä olevista avoimista leikkivälinelaatikoista aiheutuisi merkittävä kustannuserä. Niiden hankinta nykyisiltä hankintalain mukaisesti kilpailutetuilta toimittajilta olisi noin 1 500-2 000 euroa laatikolta. Jos kaikkiin leikkipuistoihin ja leikkipaikkoihin ryhdyttäisiin järjestämään asukkaiden omille leikkivälineille tarkoitettuja säilytyslaatikoita, tarkoittaisi se leikkipuistoihin 91 500-122 000 euron ja leikkipaikkoihin 361 500-482 000 euron menoerää. Kaikille alueille ei välttämättä olisi tarvetta hankkia yhteiskäytössä olevaa lelulaatikkoo, mutta kaupunkistrategian yhdenvertaisuustavoitteen toteutumisen turvaamiseksi vaatisi hankinta ennen toimeenpanoa verkostotarkastelun, jolla varmistettaisiin, että uusi palvelumuoto olisi tasapuolisesti kaikkien kaupunkilaisten saatavilla eri puolilla kaupunkia. Pelkät hankintakustannukset vaativat erillismäärärahan ja hyväksynnän talousarviossa.

Hankintakustannuksen lisäksi aina avoimesti käytössä olevat lelulaatikat vaativat säännöllistä huoltoa. Lisäksi on huolehdittava niiden toimi-

vuudesta (esim. saranat, kaasujouset) ja turvallisuudesta. Päivittäin tulisi tarkistaa, että laatikoita ei käytetä väärin, ja että niistä ei löydy esimerkiksi huumeneuloja, roskaa, lasinsiruja, ulostetta, rikkinäisiä leluja, nukkujaa tai jotain muuta, mistä mahdollisesti voisi aiheutua lapsille vaaraa. Lelulaatikoiden kannet ovat painavia ja itsenäisesti leikkialueita ja lelulaatikoita käyttäville lapsille saattaisi koitua vaaratilanteita kansia avattaessa ja suljettaessa. Kannet saattaisivat myös jäädä auki pitkiksikin ajoiksi ja niiden sisältö säiden armoille. Ongelmia ja mielipahaa saattaisi myös syntyä laatikoista katoavista tai rikotuista leluista.

Nykyinen leikkivälineistö kaipaa korjaamista

Leikkipuistoissa ja leikkipaikoissa on toiminnallisia välineitä ja varusteita yhteensä noin 3 300 kpl, mikä ei pidä sisällään penkkejä, roska-astioita ja pöytäpenkkejä.

Vuonna 2021 tarkastustulosten ja riskinarviointi RAPEX direktiiviin (2010/15/EU) perusteella leikkipalveluiden toiminnallisesta välineistöstä 14 % (noin 462 kpl) kuului riskiluokituksestaan kriittiseen tai vakavan riskin luokkaan vaatien välittömiä riskinhallinnan toimenpiteitä tai korjaustoimia ensi tilassa. Välineistössä 18 %:ssa oli vain pieni riski ja 11 %:ssä ei ollut minkäänlaista riskiä eli 1 180 kpl oli kunnossa.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on lausunnossaan katsonut, että nykyisellä puistojen kunnossapidon rahoitustasolla ei ole mahdollista laajentaa leikkipalveluiden varustetasoa asukkaiden yhteiskäytössä olevilla leikkivälinelaatikoilla. Uusien lelulaatikoiden hankintahinnasta ja huoltokustannuksista aiheutuisi merkittävä menoerä, koska yhdenvertaisuusnäkökulmasta niitä tulisi järjestää eri puolille kaupunkia asukkaiden käyttöön. Laatikoiden käyttöön liittyy lisäksi turvallisuusriskejä, joista kaupunki leikkipalveluiden järjestäjänä olisi vastuussa. Leikkialueiden nykyisen välineistön pitäminen turvallisena ja käyttökunnossa vähentämällä korjausvelkaa, on tavoiteltavampaa kuin lisätä leikkialueiden olemassa olevaa välineistöä.

Vastaus on asiasta saatujen kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston lausuntojen mukainen.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että lelulaatikoiden hankkimisesta koikeiluna leikkipaikoille ja asiaan liittyvästä verkostotarkastelusta on jätetty valtuustoaloite, johon on valmistelussa oma vastauksensa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

02.05.2022

Asia/34

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 07.04.2022
§ 34

HEL 2021-011571 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Leikkipalvelut yleisissä puistoissa

Helsingin tavoitteena on tarjota puistoissa monipuolisia, turvallisia, helposti saavutettavia ja vapaasti käytettäviä leikkipalveluita eri puolilla kaupunkia lapsiperheille ja erityisesti tarha- ja alakouluikäisten fyysisen, henkisen ja sosiaalisen aktiivisuuden tukemisessa. Leikkialueiden pääkäyttäjät ovat leikki-ikäiset lapset vanhempineen, alakouluikäiset itsenäiset käyttäjät sekä yläkouluikäiset nuoret, joiden ajanviettotarpeita pyritään leikkialueilla myös huomioimaan.

Leikkipalvelut muodostuvat leikkipuistoista ja leikkipaikoista. Helsingissä on leikkipuistoja 61 kpl ja leikkipaikkoja 241 kpl. Leikkipuistot ovat pinta-alaltaan suuria ja palvelutasoltaan monipuolisia. Niissä on leikkipuistorakennus ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (Kasko) järjestämää leikkitoimintaa ja sisätilat käytössä. Leikkipuistoissa on käytävissä niiden aukioloaikaan (klo 8 - 16) monipuolinen ulkoleikkivälineistö (mm. hiekkalelut, potkumopot/-pyörät, ulkopelit, yms.), mikä korjataan lukittuihin varastoihin ilta- ja yöajaksi. Leikkipaikat (241 kpl) ovat pinta-alaltaan pienempiä ja yksinkertaisemmin varusteltuja, eikä niissä ole järjestettyä toimintaa eikä yhteisessä käytössä olevia leikkikaluja.

Leikkipuistojen ja leikkipaikkojen suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioidaan EU tasoiset turvastandardit, mikä tarkoittaa mm. riittäviä turvaetäisyyksien varaamista. Leikkipuistoissa ja leikkipaikoilla sijaitsevien toiminnallisten välineiden ja erilaisten rakenteiden ympärillä tulee olla standardien määrittelemää vapaata tilaa. Esimerkiksi liukumäet ja keinut vaativat ns. pakotetun liikkeen suojaksi vapaan alueen. Eri välineiden ja varusteiden vapaat tilat eivät saa leikata toisen välineen vastaava tilaa tai olla päällekkäin esim. vaadittavan putoamisalustan kanssa. Välineiden vaatimat putoamisalustat ja vapaat tilat tulee olla vapaita kaikista esteistä. Lisäksi on huomioitava, että leikkialueita ympäröivien aitojen viereen tai liian lähelle esim. puita ja leikkialueen rakennelmia ei saa sijoittaa mitään varusteita, joiden kautta lapsi pääsee kiipeämään yli aidan ja tai jonnekin korkealle ja mahdollisesti putoamaan.

Lelulaatikoista muodostuu huomattava kustannuserä

Puistoissa sijaitsevien leikkipaikkojen vakiovarustukseen eivät kuulu leikkivälinelaatikot. Niille ei ole suunnittelun yhteydessä määritelty paikkoja eikä varattu tilaa. Leikkialueet ovat pinta-alaltaan usein melko pieniä ja jälkeen päin laatikoiden sijoittelu leikkialueille voisi olla jopa haastavaa edellä kuvatun vapaan tilan näkökulmasta. Leikkipuistoissa on erikseen leikkivälinevarastot tai lelulaatikot irtoleluja varten ja niistä vastaa leikkipuiston henkilökunta. Joillakin leikkipaikoilla on leikkiväline-laatikoita, mutta ne ovat lukittuja ja niiden käyttöön ja päivittäiseen huoltoon on määritelty aina joku vastuutaho esim. puistotäti.

Yhteiskäytössä olevista avoimista leikkivälinelaatikoista aiheutuisi merkittävä kustannuserä. Niiden hankinta nykyisiltä hankitalain mukaisesti kilpailutetuilta toimittajilta olisi noin 1 500 - 2 000 euroa per laatikko. Jos kaikkiin leikkipuistoihin ja leikkipaikkoihin ryhdyttäisiin järjestämään asukkaiden omille leikkivälineille tarkoitettuja säilytyslaatikoita, tarkoittaisi se

leikkipuistoihin 91 500 - 122 000 euron ja leikkipaikkoihin 361 500 - 482 000 euron menoerää. Välttämättä kaikille alueille ei olisi tarve hankkia yhteiskäytössä olevaa lelulaatikkoa, mutta kaupunkistrategian yhdenvertaisuustavoitteen toteutumisen turvaamiseksi vaatisi hankinta ennen toimeenpanoa verkostotarkastelun, jolla varmistettaisiin, että uusi palvelumuoto olisi tasapuolisesti kaikkien kaupunkilaisten saatavilla eri puolilla kaupunkia. Pelkät hankintakustannukset vaativat erillismäärärahan ja hyväksynnän talousarviossa.

Hankintakustannuksen lisäksi aina avoimesti käytössä olevat lelulaatikot vaativat säännöllistä huoltoa eli varmistamista, että ne toimivat (esim. saranat, kaasujouset) ja ovat turvallisia. Päivittäin tulisi tarkistaa, että laatikoita ei käytetä väärin, eikä niistä löydy esim. huumeneuloja, roskia, pullonsiruja, ulostetta, rikkinäisiä leluja, nukkuja tai jotain muu-

ta, mistä mahdollisesti voisi aiheutua lapsille vaaraa. Lelulaatikoiden kannet ovat painavia ja itsenäisesti leikkialueita ja lelulaatikoita käyttäville lapsille voisi koitua vaaratilanteita kansia avattaessa ja suljettaessa. Kannet saattaisivat myös jäädä auki pitkiksikin ajoiksi ja niiden sisältö säiden armoille. Ongelmia ja mielipahaa saattaisi myös syntyä laatikoista katoavista tai rikotuista leluista.

Oleva leikkivälineistö kaipaa korjaamista

Leikkipuistoissa ja leikkipaikoissa on toiminnallisia välineitä ja varusteita yhteensä noin 3 300 kpl. Lukuun eivät sisälly penkit, roska-astiat ja pöytäpenkit.

Vuonna 2021 tarkastustulosten ja riskiarviointi RAPEX direktiiviin (2010/15/EU) perusteella leikkipalveluidemme toiminnallisesta välineistöstä 14 % (noin 462 kpl) kuului riskiluokituksestaan kriittiseen tai vakavan riskin luokkaan eli vaativat välittömiä riskinhallinnan toimenpiteitä tai korjaustoimia ensi tilassa. Välineistössä 18 % oli vain pieni riski ja 11 % ei ollut minkäänlaista riskiä eli 1 180 kpl oli kunnossa.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto katsoo, että nykyisellä puistojen kunnossapidon rahoitustasolla ei ole mahdollista laajentaa leikkipalveluiden varustetasoa asukkaiden yhteiskäytössä olevilla leikkivälinelaatikoilla. Uusien lelulaatikoiden hankintahinnasta ja huoltokustannuksista aiheutuisi merkittävä menoerä, koska yhdenvertaisuusnäkökulmasta niitä tulisi järjestää eri puolille kaupunkia asukkaiden käyttöön. Laatikoiden käyttöön liittyy lisäksi arvaamattomia turvallisuusriskejä, joista kaupunki leikkipalveluiden järjestäjänä olisi vastuussa. Leikkialueiden nykyisen välineistön pitäminen turvallisena ja käyttökunnossa vähentämällä korjausvelkaa, on tavoiteltavampaa kuin lisätä leikkialueiden olevaa välineistöä.

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Sari Hilden

Lisätiedot

Susanna Hytti, projektinjohtaja, puhelin: 310 39451
susanna.hytti(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 22.03.2022 § 66

HEL 2021-011571 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Jussi Chydeniuksen valtuustoaloitteesta lelulaatikoiden lisäämisestä leikkipuistoihin:

Leikkipuistojen ulkoalueiden ja yleisten leikkipaikkojen rakentaminen, varustaminen, huolto ja ylläpito kuuluu kaupunkiympäristön toimialan yleisten alueiden palveluiden tehtäviin. Leikkipuistoissa, joissa järjestetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimintaa, leikkivälineiden säilyttämiseen on käytössä leikkivälinevarastot, jotka toteutetaan leikkipuistorakennushankkeen yhteydessä. Leikkipuistoissa niiden toiminta-aikana on käytössä monipuolinen leikkivälineistö.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on selvittänyt lelulaatikoiden tilannetta yhdessä kaupunkiympäristön toimialan yleiset alueet palvelun kanssa.

Yksittäisissä puistoissa, jotka toimivat joidenkin päiväkotien pääasiallisena ulkoilupaikkana, on vielä käytössä lelulaatikoita, jotka kaupunkiympäristön toimiala on hankkinut kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tarpeisiin. Yleisille leikkipaikoille on viime vuosina hankittu muutamia lelulaatikoita juuri päiväkotien ulkoleikkivälineiden säilytykseen. Nämä lelulaatikot on lukittuja ja tarkoitettu päiväkotien käyttöön. Alunperin lelulaatikot puistoissa ovat olleet puistotätitoiminnan käytössä ja toiminnan loppuessa huonokuntoiset lelulaatikot on poistettu.

Kaupunkiympäristön toimialan linjauksena on, että pääsääntöisesti puistoihin ei hankita lelulaatikoita ja huonokuntoiset poistetaan. Syitä lelulaatikoista luopumiseen on muun muassa, että puistoihin sijoitettavan välineistön turvallisuusvaatimukset ovat kasvaneet. Lelulaatikoiden sijoittaminen on yhtä tarkasti määritelty kuin leikkivälineidenkin, ettei synny esimerkiksi putoamis- tai kiilautumisriskejä ja turvaetäisyydet leikkivälineisiin toteutuvat.

Osallistuvan budjetoinnin yhteydessä 2018 esitettiin lelulaatikoiden lisäämistä puistoihin. Silloin asiaa selvitettiin ja todettiin, että koko ajan avoimena olevia lelulaatikoita ei turvallisuussyistä voida puistoihin sijoittaa, eikä kaupungilla ei ole resurssia toimia laatikoiden avaajana ja sulkijana. Lelulaatikot, jotka eivät ole lukossa ovat turvallisuusriski sekä riski ilkeille. Se voi ilmetä laatikossa olevien leikkivälineiden häviämisenä, rikkoutumisena sekä lelulaatikoiden väärinkäytöksiä. Leikkipuistoissa ei ole iltaisin ja viikonloppuisin ja leikkipaikoilla ei ole lainkaan valvontaa. Asukkaiden olisi itse sitouduttava lelulaatikoiden avaamiseen ja sulkemiseen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa siitä, että päiväkodeilla ja leikkipuistotoiminnalla on asianmukaiset säilytysmahdollisuudet toiminnassa käytettäville tavaroille ja varusteille. Leikkipuistojen ja yleisten

02.05.2022

Asia/34

leikkipaikkojen muu välineistö ja varustelu on kaupunkiympäristön toimialan yleisten alueiden vastuulla.

08.03.2022 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi